

Posudek bakalářské práce
Matěje Chába
Církevní řád Jednoty bratrské

Bakalářská práce byla předložena na katedře praktické teologie UK ETF v červnu 2016. Po formální stránce je práce zpracována dobře, obsahuje všechny požadované náležitosti a svým rozsahem i způsobem zpracování odpovídá nárokům kladeným na bakalářskou práci na UK ETF.

Práce má 41 stran čistého textu, s dobře zpracovaným poznámkovým aparátem (128 poznámek pod čarou). Bibliografie čítá 32 položek, z toho jednu anglickou a čtyři francouzské, vzhledem k předmětu práce bohatě dost, Jednotě se nově věnuje jen Atwood. Ani jeho práce, ani antikvovaná studie Bostova však v textu nejdou použity.

Literatura je zvolena dobře, autor pracuje s relevantními tituly teologickými i historickými, překlepnutí je minimum (Atwood, Pařenica), zavádějící je jen označení Tůmova spisu O původu Jednoty... V. Sokol byl editorem, v práci vypadá jako spoluautor.

Jazyk anglického sumáře nepatří k perlám české anglistiky, pokouší se převést českou podobu textu do angličtiny až otrocky, místy nesrozumitelně a s řadou chyb.

Jazyk práce je velmi dobrý, solidní stylistika i volba výrazových prostředků, rozsah tiskových chyb a přehlédnutí není nijak pohoršlivý. Níže výběr míst, kde jde o víc než čárku či písmeno (rovněž interpunkce má své slabiny):

3 - *této oddíl se ukazuje text...* - zřejmě pozůstatek předělávání věty

18 – *Jot?* (místo Jednota)

19 – *Jednota ... byla ... na západ od Rýna...* (patrně na východ?)

25 – *monarchistické uspořádání* – lépe monarchické;

25 – označení biblických knih – podle Kralické, ale nedůsledně! (1Timot – 24, 1Tim – 25)

citace z bible uvádět bez mezer v číslovkách (18,21; 6,13 apod.);

26 – 4.3.3 – v první větě chybí sloveso;

Lasitsky – zde i dále víckrát chybně napsáno jméno (Lastitsky, Lasticky, Lasický, Lasistký), občas i dobře;

27 - *...hovoří **jednak** o úřadu...* - logicky by měl následovat druhý aspekt, ten ale schází;

31 – rušivý překlep: (VP) *vyluhována*.

41 – *tato ustanovení ... je doplněn* – zase vyšinutí z vazby v důsledku přestavby věty.

Ojedinělé nedůslednosti se najdou v poznámkovém aparátu:

pozn. 44 – Citace z Bratrské konfese se sice dá dobře dohledat, uvést přesněji, patrně číslo článku, by bylo korektnější; (podobně na str. 33 – citace z Řádu – chybí přesnější odkaz na místo);

pozn. 95 – citace z Tůmy – chybí přesnější lokalizace (strana);

Celkově je jazyková úroveň práce velmi dobrá a její formální zpracování solidní, jak ukazuje i výčet pochybení, nejsou na překážku porozumění textu a nezavádějí čtenáře na scestí.

Obsahově je práce rozdělena do čtyř věcných částí, v kapitolách 3 – 6. Po kratičkém úvodu a vymezení metody práce (kap. 1-2) se autor věnuje takřikajíc dobovému pozadí (dějinné předpoklady a myšlenkové prostředí doby vzniku Řádu – kap. 3), poté analýze samotného textu (kap. 4 – teologie Řádu 1632), krátkému kritickému zhodnocení (diskuse – kap. 5) a závěrečnému shrnutí získaných poznatků (Závěr – kap.6).

Rozsah jednotlivých kapitol odpovídá smyslu a potřebám látky, důkladnější mohla být diskuse. Snad by se dalo důkladněji pohovořit o vztahu se Řádem zvláštním... 1609, případně o dalších zdrojích. Poněkud obsírnější mohl být i výklad o vývoji ekumenické otevřenosti Jednoty (5.2) a jejích možných zdrojích. Mezi polemickou obhajobou vlastního kněžství na počátku a situací v období platnosti Majestátu je dost dramatický vývoj.

Do textu se vloudilo několik nedůsledností nebo nepřesností, které by si zasloužily vyjasnění:

pozn. 4 – je umístěna u jména V. Budovce, ale o Budovcovi nemluví;

pozn. 11 – *Lešenský koncil* (!?) - nemělo být synod?

pozn. 66 – *světský starší* – termín užívaný pro šlechtické soudce v Polsku, s působností pro bratrskou šlechtu. V českých sborech se neužíval. Jde u Lasitského o doklad odlišné polské praxe?

str. 35 – *odstavení od VP* – nezvyklé označení, může autor doložit z pramenů či literatury?

str. 35 - *presbyterně* – *synodní charakter* rozhodování na úrovni sboru? Účast presbyterního prvku je zřejmá, v čem je synodní?

str. 39 – *návrh institucionalizace společnosti* – lépe snad institučního uspořádání společenství – jde o malý vybraný vzorek ze společnosti, který již institucí je, zde jde o to, jakou institucí být má.

str. 40 – *rýsuje představu ... v takové formě, která nevykazuje dobovou podmíněnost a ... je použitelná nezávisle na změnách politického a myšlenkového prostředí...* - velmi kategorické tvrzení, nesnadno hajitelné. Nejde spíše o prvky, které jsou ve své obecnosti nadčasové, či principy? Že by Řád Jednoty nebyl vůbec dobově podmíněn, půjde těžko prosadit.

Závěr – souhlasím s názorem, že dělení věcí na podstatné, služebné a případné, tedy kategorizace důležitosti postojů, názorů, úkonů a tradic v církvi, je důležitým aspektem k ekumenickému otevření společenství (jako každý příklon k obecnějším formulacím), stejně jako model „jednot“, tedy přijatá a proklamovaná pluralita v utváření křesťanského společenství. V tom však jednota nebyla sama, zpravidla najdeme tento důraz u menšinových společenství, pro něž je možnost plurality podmínkou přežití (paralelně s Jednotou především anabaptisté). U Jednoty je zásadním prvkem, že svou cestu nenabízí jako TU cestu, jedinou pravou, ale jednu z možností. Důraz na autoritu Písma platí pro všechny reformní a reformační směry – a nezabránil lýtým pŕtčkám a střetům uvnitř reformačních církví, neboť nakonec jde vždy o naše pochopení, interpretaci Písma.

Možnost srovnání Řádu 1632 se současným dokumentem – řády ČCE jsou, pravda, složitým organismem, ve spojení s CZ však tvoří celek, který by (jistě pracně) srovnání umožnit měl. Což by zřejmě bylo na samostatné téma, rozhodně by se vymklo z limitů pro rozsah bakalářské práce.

Celkové hodnocení – předložená bakalářská práce je rozhodně zralá k obhajobě, je lepší než průměrná, jakkoli jí k výtečnosti něco chybí. Jako výchozí hodnocení pro obhajobu navrhuji velmi dobře až dobře (B – C).

V Jindřichovicích pod Smrkem, 26. 6. 2016

doc, J. Halama, Dr.